

Streszczenie pracy doktorskiej

pt. Mity instytucjonalne w działalności organizacji pozarządowych wobec uchodźców syryjskich w Libanie

Konflikt polityczny jakim jest wojna domowa w Syrii, stał się przyczyną wielu problemów społecznych w tym zintensyfikowanej migracji obywateli syryjskich. Szacuje się, że 5 milionów uchodźców znalazła schronienie w krajach ościennych: Turcji, Jordanii oraz Libanie. Ten ostatni kraj charakteryzuje się największym zagęszczeniem liczby uchodźców w stosunku do liczby mieszkańców (jedna na cztery osoby). Masowy napływ Syryjczyków wygenerował liczne wyzwania dla instytucji państwowych w obszarze pomocy napływającej ludności. Co więcej nieskuteczny sposób zarządzania tym procesem przez libańską administrację państwową, wymusił konieczność podjęcia działań przez różnego typu organizacje, w tym organizacje pozarządowe zarówno krajowe jak i międzynarodowe.

Głównym celem rozprawy doktorskiej jest dokonanie identyfikacji zwyczajów i reguł w działalności organizacji pozarządowych na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie. Dodatkowo celami szczegółowymi pracy jest określenie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie nie będących odpowiedzią na misję, strategię lub cele organizacji pozarządowych, ustalenie powtarzalności podejmowanych inicjatyw oraz określenie ich rytualności oraz zdiagnozowanie przyczyn podejmowania przez organizację tego typu działań.

Aby zrealizować cel główny, wyznaczono trzy cele szczegółowe:

1. Określenie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie nie będących odpowiedzią na misję, strategię lub cele organizacji pozarządowych.
2. Ustalenie powtarzalności podejmowanych inicjatyw oraz określenie ich rytualności.
3. Zdiagnozowanie przyczyn podejmowania przez organizacje tego typu działań.

Stosownie do przyjętych celów oraz problemu badawczego, sformułowano następujące pytania badawcze:

1. Jakie działania podejmują organizacje pozarządowe działające na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie legitymizujące lub zwiększające skuteczność ich działań?

2. Czy działania te mają charakter powtarzalny i można określić je mianem zwyczaju lub rytuału (mitu instytucjonalnego)?

3. Jakie elementy pola instytucjonalnego organizacji pozarządowych, które działają na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie oddziałują na występowanie określonych mitów instytucjonalnych?

W poniższej pracy wyszczególniono następujące hipotezy badawcze, jako założenie, iż:

1. W swojej działalności na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie organizacje pozarządowe podejmują działania, których celem nie jest jedynie pomoc lecz również legitymizacja działalności i zwiększenie jej skuteczności.

2. Działania te są powtarzalne i tworzą pewien system zwyczajów oraz rytuałów (mitów instytucjonalnych).

3. Najważniejszymi elementami pola instytucjonalnego, które oddziałują na występowanie zinstytucjonalizowanych mitów instytucjonalnych w działaniu organizacji pozarządowych na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie są instytucje nieformalne mające swoje źródło w kulturze i religii.

W pracy zdecydowano się na zastosowanie neoinstytucjonalizm, ze szczególnym uwzględnieniem teorii Meyera i Rowana dotyczącej mitów instytucjonalnych, która potraktowana jako teoria wyjaśniająca pozwoliła na ukazanie znaczenia instytucjonalnego kontekstu, w którym funkcjonują organizacje pozarządowe działające na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie.

W celu odpowiedzi na postawione pytania badawcze, pozwalające na zweryfikowanie postawionych hipotez, zastosowano następujące metody badawcze. Kwerenda literatury posłużyła do zbudowania ramy teoretyczno-definicyjnej badanego zjawiska w przestrzeni społeczno-politycznej. Analiza danych zastanych (w tym statusów badanych organizacji pozarządowych, raportów oraz dokumentów strategicznych dotyczących pomocy uchodźcom syryjskim w Libanie) pozwoliła na weryfikację jakie działania zostały zaplanowane przez organizacje pozarządowe w celu rozwiązywania problemów społecznych występujących wśród uchodźców syryjskim w Libanie. Głównym trzonem badań empirycznych w niniejszej pracy były badania jakościowe. Prowadzenie badań terenowych pozwoliło na wykorzystanie takich technik badawczych jak obserwacja oraz wywiady częściowo-ustrukturalizowane. Powyższe

techniki stały się podstawowym źródłem wiedzy odnośnie mitów instytucjonalnych stosowanych przez organizacje pozarządowe.

Niniejsza rozprawa składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy rozdział wprowadza teoretyczne aspekty pracy, włączając nowy instytucjonalizm oraz analizę pojęciową. Rozdział drugi i trzeci ma charakter deskryptywny. Z pola instytucjonalnego zostały wyodrębnione dwie instytucje, które uprawomocniają istnienie organizacji pozarządowych. W drugim rozdziale został omówiony proces uchodźczy. Zrozumienie tego zjawiska daje podstawę do istnienia organizacji pozarządowych ukierunkowanych na pomoc uchodźcom. Z kolei w rozdziale trzecim ukazano działania instytucji państwowych wobec uchodźców syryjskich. Zrozumienie luk w przedmiotowej polityce daje podstawę do uprawomocnienia funkcjonowania NGOs. Rozdział 4 i 5 prezentuje wyniki prowadzonych badań. W tych merytorycznych rozdziałach zostały ukazane mity instytucjonalne w działalności organizacji pozarządowych wobec uchodźców syryjskich w Libanie. Rozdziały zostały napisane przede wszystkim na podstawie wyników badań prowadzonych w Libanie i ukazują konteksty funkcjonowania mitów instytucjonalnych wraz z przykładami, które zostały wybrane w trakcie badań terenowych.

Podjęcie badań, których celem była identyfikacja rytuałów i zwyczajów w działalności organizacji pozarządowych na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie okazało się być zadaniem wymagającym. Już wyniki kwerendy literatury dowiodły, że problematyka występowania mitów instytucjonalnych organizacji pozarządowych w działalności na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie nie została wcześniej zbadana. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych oraz warunki działalności tych podmiotów są niezwykle mało rozpoznane w nauce. Wstępne badania empiryczne wskazały, iż istnieje znaczna luka poznawcza w rozumieniu reguł funkcjonowania zarówno lokalnych, jak i zagranicznych organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów uchodźców syryjskich w Libanie.

W dysertacji doktorskiej przedstawiono wyniki badań nad mitami instytucjonalnymi występującymi w działalności organizacji pozarządowych na rzecz uchodźców syryjskich w Libanie. Nowatorskość zaprezentowanych badań polega na innym niż dotychczas spojrzeniu na działanie organizacji pozarządowych. Podkreślając znaczenie przeprowadzonego procesu warto zwrócić uwagę, iż badania zostały poprowadzone z uwzględnieniem nowego instytucjonalizmu, który wskazuje, iż organizacje podejmują określone działania nie zawsze względu na ich oczekiwaną skuteczność, lecz również dlatego, że są one powszechnie akceptowane i głęboko osadzone społecznie.